

Олегові Борисовичу ГІНТОВУ – 80!

У 2015 р. святкує свій поважний ювілей один з найактивніших членів редколегії журналу “Геодинаміка”, засновник української школи польової тектонофізики, лауреат Державної премії України в області науки і техніки, професор, член-кореспондент НАН України Олег Борисович Гінтов.

О. Б. Гінтов народився 22 січня 1935 р. У 1952–57 рр. навчався на геологічному факультеті Київського державного університету ім. Тараса Шевченка. З 1957 до 1973 рр. Олег Борисович працював у різних партіях Українського геологорозвідувального управління і тресту “Укргеофізрозвідка” – інженером і старшим геофізиком Криворізької і Побузької геофізичних партій, начальником Тематичної партії Київської геофізичної експедиції. Під час роботи у цих виробничих організаціях О. Б. Гінтов тісно співпрацював з такими відомими геологами, як А. М. Козловська, М. М. Доброхотов, А. Я. Древін, Н. Т. Вадимов, Ю. Б. Басс, Г. Г. Виноградов. Результати проведених у цей час досліджень були науково проаналізовані у захищеній ним у 1970 р. кандидатській дисертації “Структуры докембрия Голованевской зоны Украинского щита по геолого-геофизическим данным”.

Роботи О. Б. Гінтова звернули на себе увагу таких корифеїв, як З. А. Крутиховська та В. Б. Соллогуб, і на їхнє запрошення з 1973 р. Олег Борисович працює в Інституті геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України, пройшовши за цей час шлях від старшого наукового співробітника відділів геомагнетизму і тектонофізики до керівника відділу геофізичного вивчення докембрію і головного наукового співробітника відділу тектонофізики.

Результати досліджень О. Б. Гінтова у 1970–80-х роках докембрійських тектонічних структур Українського щита відобразилися у монографії “Структуры континентальной земной коры на ранних этапах ее развития” (1978 р.) та однойменній докторській дисертації (1980 р.).

У пошуках відповідей на питання про процеси та механізми формування виявлених у польових дослідженнях тектонічних структур, деформацій та руйнувань порід, утворення різнотипних розломів та розломних зон О. Б. Гінтов займався розробкою польових тектонофізичних методів для якісних та кількісних оцінок змін палеонапружень і деформацій, що супроводжували різновікові тектонічні процеси. За результатами цих робіт він спільно з В. М. Ісаєм у 1988 р. опублікував монографію, де подано нову методику та результати вивчення древніх розломних зон Українського щита, де, зокрема, показано наявність протяжних розломних зон і великоамплітудних горизонтальних рухів та деформацій у досліджуваному регіоні.

Подальші дослідження О. Б. Гінтова були спрямовані на вивчення за допомогою розроблених методик інших регіонів, його з колегами польові маршрути пролягли від Карелії до Узбекистану, від Якутії до Байкалу. Але основну увагу Олег Борисович звертав на тектонофізичне вивчення території України. Результати цих досліджень викладено ним у фундаментальній монографії “Полевая тектонофизика и её применение при изучении деформаций земной коры Украины” (2005 р.), де викладено результати детального вивчення не тільки Українського щита, а й Волино-Подільської плити, Донецького басейну, Гірського Криму та Українських Карпат. У цих регіонах він виявив величезний вплив горизонтальних тектонічних сил, напружень і деформацій на розвиток тектонічних структур літосфери.

Важливе місце у цих роботах зайняли вивчення в досліджуваних регіонах планетарної тріщинуватості, пов’язаної з обертанням Землі. За цими даними і аналогічними результатами проф. В. А. Корчева для Донбасу простежено переміщення осі обертання Землі відносно досліджуваних тектонічних структур, виявлено “переміщення”

полюса з районів екватора до сучасного положення. Але, оскільки вісь обертання Землі пов'язана з моментом інерції всієї планети і займає стабільне положення у просторі, значить, рухалась відносно осі сама літосфера. Ці результати викладені у статті “Планетарные деформации земной коры, ротация Земли и движение литосферных плит” (2001 р.), вони практично збігаються з палеомагнітними даними про рух магнітного полюса і є прямим підтвердженням руху літосферних плит за даними вивчення навіть таких давніх структур, як архейсько-протерозойський Український щит.

В останні роки колектив тектонофізиків-польовиків під керівництвом О. Б. Гінтова став ядром неформальної міжнародної команди вчених, що займаються тектонофізичним вивченням літосфери України. Український щит вивчає київська група (О. Б. Гінтов, І. К. Пашкевич, С. В. Мичак) спільно з шведськими колегами на чолі з С. В. Богдановою. Гірський Крим досліджує група колег за участю французьких учених – М. Соссон, К. Мюллер, О. Б. Гінтов, Ю. М. Вольфман, Т. П. Єгорова, А. В. Муровська, Є. Є. Шеремет. В Українських Карпатах ведуть дослідження О. Б. Гінтов, А. В. Муровська, І. М. Бубняк, Ю. М. Віхоть, М. В. Накапелюх. У роботі тектонофізичної школи-семінару в Криму поряд із згаданими тут вченими беруть

участь також колеги з Австрії – Е. Вальбрехер та інші.

Олег Борисович Гінтов створив і згуртував школу геологів і геофізиків, що займаються тектонофізичними дослідженнями. Серед них відомі імена В. Кобилянського, В. Ісає, А. Аронського, що захистили дисертації у 90-ті роки. Зараз дослідження активно проводять Ю. М. Вольфман, А. В. Муровська, С. В. Мичак, І. М. Бубняк, М. В. Накапелюх, Ю. М. Віхоть та інші. Результати цих досліджень регулярно друкуються у відомих наукових журналах, зокрема у нашому журналі “Геодинаміка”, роблячи свій вагомий вклад у забезпечення високого наукового рівня журналу. У зростанні рівня і визнання журналу є велика заслуга й особисто Олега Борисовича, як активного члена редколегії, оперативного, надзвичайно кваліфікованого, вимогливого і водночас доброзичливого рецензента, готового усі свої знання і досвід використати для забезпечення високого наукового рівня публікацій, і заодно передати іншим.

Редколегія журналу “Геодинаміка” щиро вітає Олега Борисовича Гінтова з ювілеєм, бажає міцного здоров'я, щастя та подальших наукових здобутків і звершень.

Редколегія журналу “Геодинаміка”

ОЛЕГУ БОРИСОВИЧУ ГИНТОВУ – 80!

OLEG BORYSOVYCH GINTOV IS 80!